

Antibiotikaförskrivningen minskar – Västernorrland når ”250-målet”

Inga resurser för Stramaarbete under pandemin

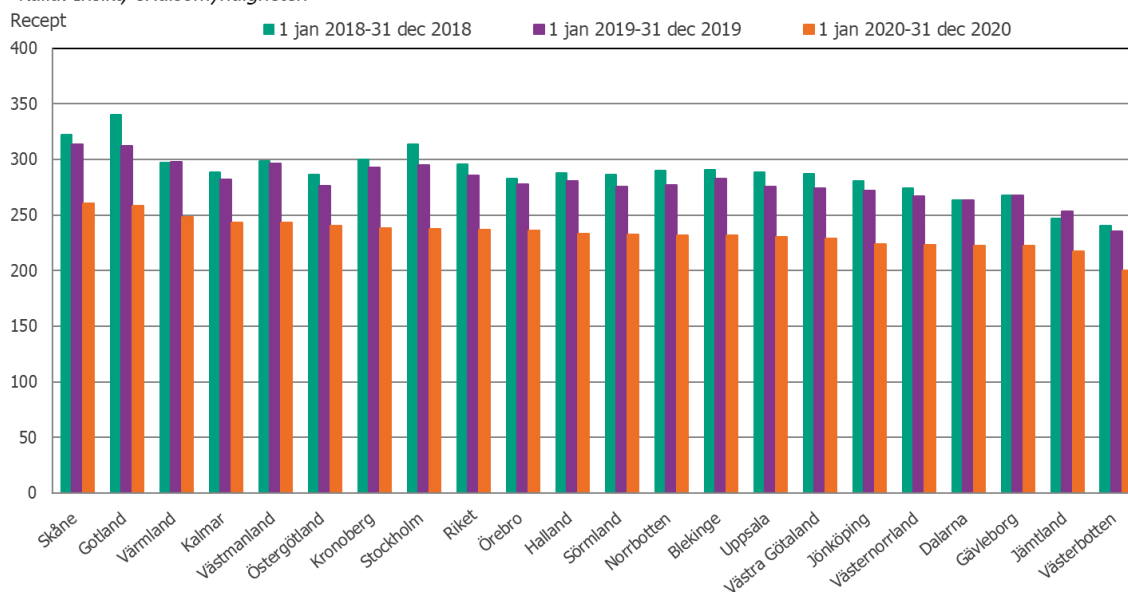
Den pågående pandemin har inneburit att Smittskyddsenshetens resurser nästan uteslutande behövt riktas mot arbetet med covid-19. Arbetet för klok antibiotikaanvändning, utöver enstaka föreläsningar för läkare under utbildning, har legat vilande under 2020. Trots detta har antibiotikaförsäljningen minskat tydligt som en följd av pandemin.

Öppenvård

Antibiotikaförsäljningen på recept minskade med 17% i Sverige under 2020 jämfört med 2019. Västernorrland och nästan alla andra regioner har nu nått det så kallade ”250-målet”, som innebär att färre än 250 antibiotikarecept ska utfärdas per 1000 invånare och år. Målet sattes av nationella Strama (Samverkan mot antibiotikaresistens) 2009 och bedöms vara den nivå på antibiotikaförskrivningen som täcker befolkningens medicinska behov. Det är främst försäljningen av antibiotika som används mot luftvägsinfektioner som minskat. Sannolikt har smittspridningen av luftvägsinfektioner minskat som en följd av ökad fysisk distansering och förbättrade hygienrutiner under covid-19-pandemin.

Antibiotika (J01 exkl. metenamin) försålt på recept, per region, alla åldrar Recept/1000 invånare och 12-månadersperiod

Källa: *Insikt, eHälsomyndigheten*

Antibiotikaförsäljningen på recept minskade mellan 2019 och 2020 med 16% i Västernorrland, från 267 till 223 recept per 1000 invånare och år. Vi ligger nu på femte lägsta plats i landet. Västerbotten har fortfarande den lägsta försäljningen med 201 recept per 1000 invånare och år. Riksnittet ligger på 237 recept per 1000 invånare och år.

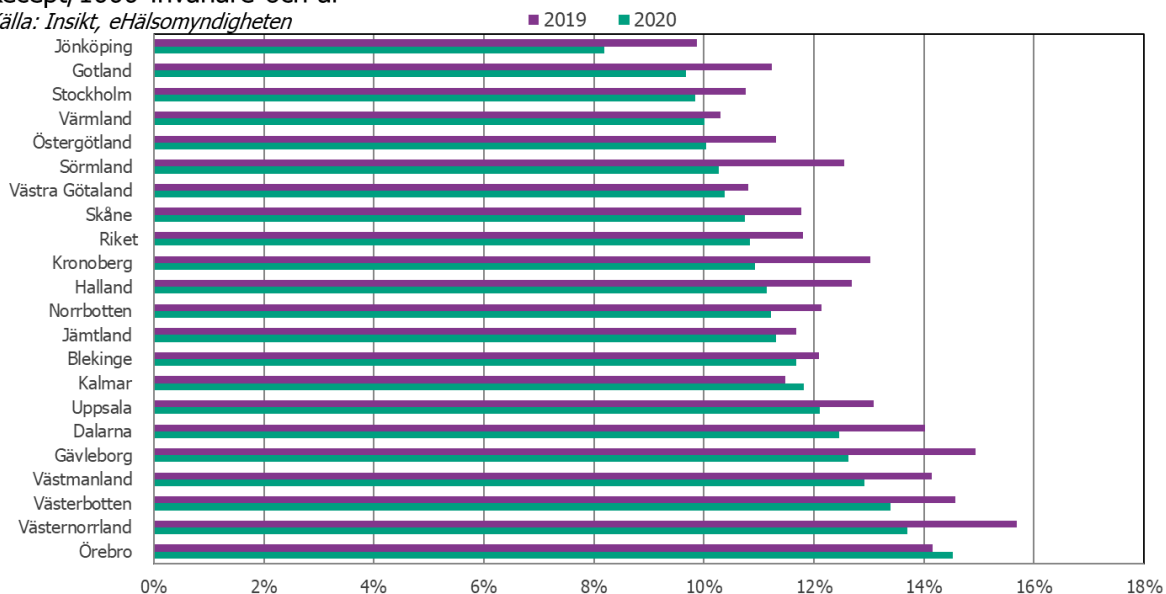
Fluorokinoloner

Västernorrland har under många år använt en hög andel fluorokinoloner (främst ciprofloxacin) av antibiotika som ofta förskrivs vid urinvägsinfektion. Vi ligger fortfarande näst högst bland Sveriges regioner i försäljning på recept av dessa preparat. Andelen har dock minskat från 15,7% till 13,7% mellan 2019 och 2020. Strama Västernorrland har som ett

av sina viktigaste mål att stävja överförskrivning av fluorokinoloner. Det nationella genomsnittet ligger på 10,8% och Stramas nationellt uppsatta kvalitetsmål är maximalt 10%.

Andel ciprofloxacin och norfloxacin av antibiotika som ofta används mot urinvägsinfektion, kvinnor 18-79 år, per region och riket, försålt på recept
Recept/1000 invånare och år

Källa: *Insikt, eHälsomyndigheten*

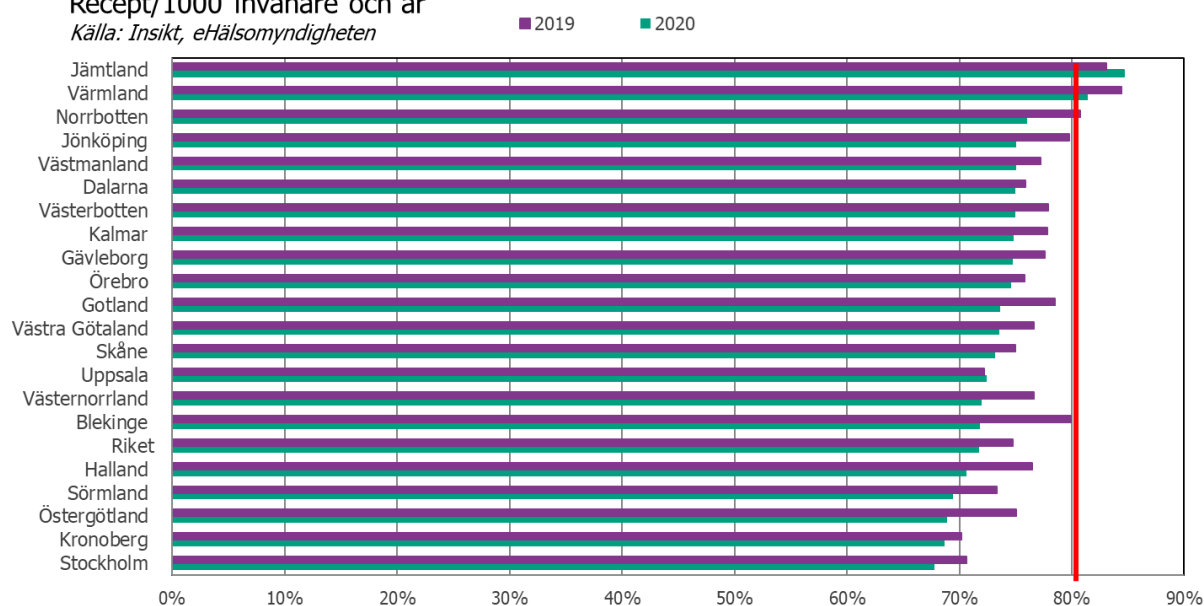

Penicillin till barn

Andelen pcV av antibiotika som ofta används mot luftvägsinfektioner i åldersgruppen 0–6 år minskade nationellt med 3% mellan 2019 och 2020. Västernorrland minskade sin andel från 77% till riksnittets nivå på 72% under denna tidsperiod. Stramas nationella kvalitetsmål är minst 80%. Endast ett fåtal regioner uppfyllde detta mål under 2020.

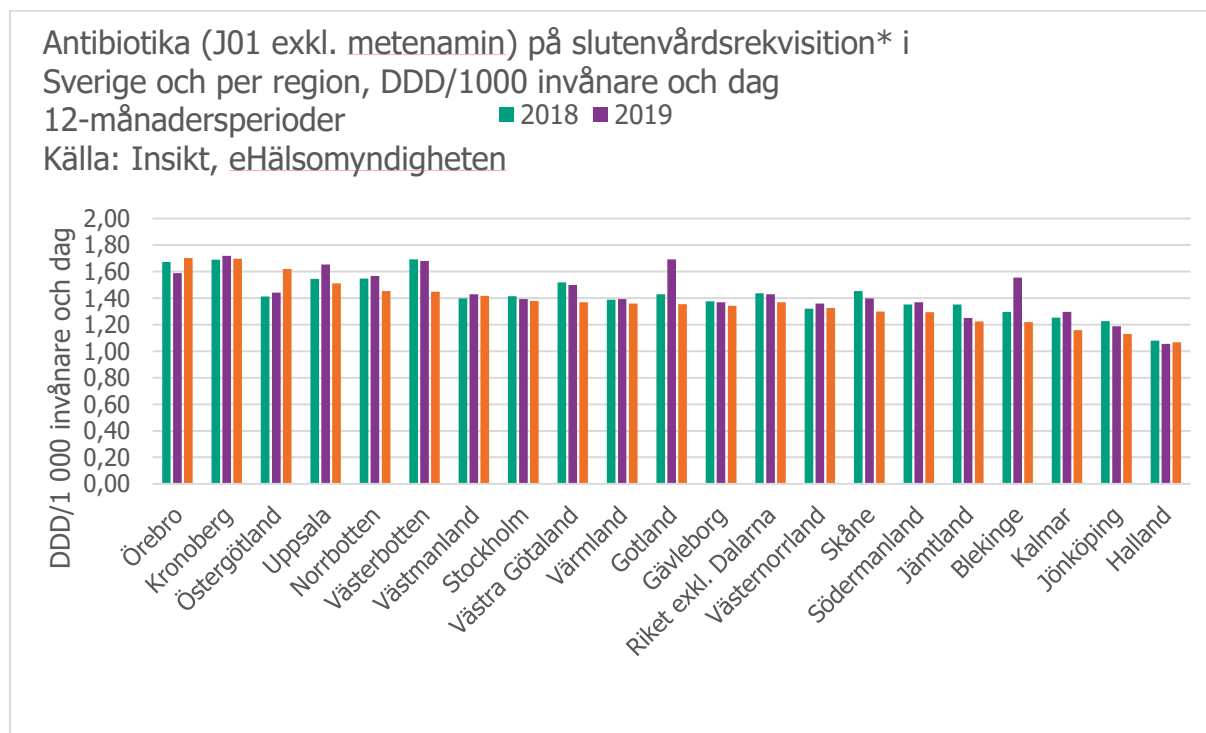
Andel PcV av antibiotika som ofta används mot luftvägsinfektioner, barn 0-6 år, riket och per region, försålt på recept
Recept/1000 invånare och år

Källa: *Insikt, eHälsomyndigheten*

Sjukhusvård

Användningen av antibiotika på sjukhus, som mäts med surrogatmarkören försäljning på slutenvårdsrekvisition, dvs. hur mycket antibiotika sjukhusen köper in, minskade marginellt med 2% i Västernorrland under 2020 jämfört med 2019. Västernorrland ligger strax under rikssnittet med 1,33 DDD (definierade dygnsdoser) per 1000 invånare och dag. I hela landet minskade försäljningen på slutenvårdsrekvisition med 4% mellan 2019 och 2020 och ligger nu på 1,37 DDD per 1000 invånare och dag.

Cefalosporiner och fluorokinoloner

Västernorrland fortsätter under 2020 att ligga bland de regioner med allra högst andel cefalosporiner och fluorokinoloner av rekvirerade antibiotika. Andelen av dessa bredspektrumantibiotika som driver resistensutveckling ökade något från 22,6% till 23,0% mellan 2019 och 2020. Västra Götaland har lägst andel och ligger på 14,1% 2020.

Smalspektrumantibiotika

Västernorrland minskar sin andel pcV och pcG av rekvirerade antibiotika mellan 2019 och 2020 från 13,6% till 10,8%, tvärt emot uppsatta mål.

Sammanfattning

Försäljningen av antibiotika på recept minskar i pandemins fotspår. Inom slutenvården ses en viss ökning av antibiotikarekvisitionen och fördelningen av antibiotikagrupper har utvecklats i ogynnsam riktning. Pandemins påverkan på slutenvården gör antibiotikastatistiken för 2020 svårtolkad.